

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.161.2025
Warszawa, 14 maja 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję odpowiedź na interpelację nr 9237 skierowaną do Ministra Sprawiedliwości przez Pana Posła Macieja Tomczykiewicza *w sprawie uzasadnień, przejrzystości języka i ustawy o sygnalistach*.

Ad 1 i 4

Uchwalona 14 czerwca 2024 roku ustawa o ochronie sygnalistów (Dz. U. poz. 928) zapewnia implementację do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz. Urz. UE L 305 z 26.11.2019, str. 17, ze zm.).

Proszę o wzięcie pod uwagę, że ustawa nie mieści się w dziale administracji rządowej sprawiedliwości, lecz pozostaje w obszarze właściwości Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Z tego powodu pytania o ocenę ustawy lub jej ewentualną zmianę należy skierować do tego resortu.

Ad 2

W Ministerstwie Sprawiedliwości widzimy potrzebę dostosowania języka, w jakim ministerstwo oraz szerzej pojęty wymiar sprawiedliwości zwraca się do obywateli,

szczególnie tych, którzy nie mają specjalistycznej wiedzy prawniczej. Pierwszym krokiem w tym kierunku było dołączenie Ministerstwa Sprawiedliwości w październiku 2024 roku do grona sygnatariuszy Deklaracji Prostego Języka. Z kolei w styczniu 2025 roku w ministerstwie rozpoczął pracę wewnętrzny zespół ds. prostego języka. Zadaniem zespołu jest m.in. opracowanie wytycznych do stosowania prostego języka w Ministerstwie Sprawiedliwości. Na tym etapie prac zespół nie prowadzi ustrukturyzowanych, systemowych ocen języka w poszczególnych obszarach wymiaru sprawiedliwości, dlatego nie może przedstawić oceny języka stosowanego w dokumentach innych organów wymiaru sprawiedliwości.

Ad 3

W procedurze cywilnej, na podstawie art. 328 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568; dalej: k.p.c.), pisemne uzasadnienie wyroku sporządza się na wniosek strony. Podobne zasady obowiązują w postępowaniu nieprocesowym.

Z kolei postanowienia ogłoszone na posiedzeniu jawnym oraz postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym sąd uzasadnienia wtedy, gdy podlegają one zaskarżeniu, na żądanie strony zgłoszone w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia postanowienia (art. 357 § 1 i 2¹ k.p.c.).

Podstawową przesłanką sporządzenia uzasadnienia jest zatem co do zasady wola (wniosek) strony (uczestnika postępowania).

Z kolei sąd drugiej instancji uzasadnia z urzędu wyrok oraz postanowienie kończące postępowanie w sprawie (art. 387 § 1 k.p.c.).

Podsumowując, już w aktualnym stanie prawnym zasadą jest sporządzanie uzasadnień (na wniosek lub z urzędu), a katalog dopuszczalnych wyjątków jest bardzo ograniczony i nie dotyczy rozstrzygnięć, które podlegają zaskarżeniu. Co istotne, z przepisów k.p.c. wynika też wymóg zwięzłego sporządzenia uzasadnienia (art. 327¹ § 2 k.p.c.).

Niezależnie od tego, w ramach prac nad nowelizacją Kodeksu postępowania cywilnego, które prowadzi Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego, została zaproponowana zmiana art. 357 k.p.c. polegająca wprowadzeniu obowiązku sporządzania z urzędu (zamiast na wniosek, jak aktualnie przewidują przepisy) uzasadnienia postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym, gdy stronie przysługuje środek zaskarżenia. Zmiana została umieszczona w projekcie z 15 kwietnia 2025 roku ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, który jest dostępny w serwisie Ministerstwa Sprawiedliwości:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/projekty-aktow-prawnych3>

W odniesieniu do procedury karnej, każda decyzja procesowa, co do zasady, podlega obowiązkowi sporządzenia uzasadnienia (art. 94 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, Dz. U. z 2025 r. poz. 46). Jedynie w wyjątkowych przypadkach przewidzianych ustawą można odstąpić od sporządzenia uzasadnienia. Katalog wyjątków dotyczy między innymi sytuacji, w których postanowienie lub zarządzenie jest w pełni zgodne z żądaniem strony i nie powoduje sprzeciwu drugiej strony, czy niektóre decyzje wydawane w toku dochodzenia. Wyłączenia (nieliczne) obowiązku sporządzania uzasadnienia są podyktowane ekonomią procesową, charakterem postępowania lub dotyczą sytuacji, w których decyzja jest zbieżna z interesem strony.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/